

נאומי הבחירות של ראש השנה

בראש השנה הקב"ה ובני ישראל נושאים נאומי בחירות הדדיים. אלוקים משכנע אותנו לבחור בו שוב כשמוכיח שיש לסמוך עליו והוא נאמן לקיים את הבטחותיו, ואנו מזכירים לה' את הנאמנות שלנו אליו ומשכנעים אותו שיבחר בנו

המסרים הנסתרים בקריאת החג

כולנו מכירים את התופעה: לפני בחירות משמיע כל אחד מהמועמדים את "נאום חייו" שבאמצעותו הוא מבקש לשכנע את ציבור הבוחרים לבחור דווקא בו.

גם לעם היהודי יש בחירות, והן לא מתקיימות פעם בארבע וחצי שנים, אלא בכל שנה מחדש. בראש השנה אנחנו בוחרים מחדש להכתיר את הקב"ה למלך על כל הארץ ² בחירה ל'קדנציה' נוספת ² ובמקביל הקב"ה בוחר בנו שוב להיות העם שלו, העם הנבחר, לשנה נוספת.

בראש השנה מתקיימות ה'בחירות'. יהודים בעולם כולו מתאספים ובאים לבית הכנסת כדי להאזין ל'נאום' של הקב"ה שמשכנע מדוע כדאי לבחור בו פעם נוספת, ובמקביל אנחנו אמורים להשמיע את ה'נאום' שלנו מדוע שהוא יתרצה לבחור בנו שוב.

הרבי מסביר ('תורת מנחם' כרך לח עמ' 272), שהתפילה בראש השנה, כמו בכל שבת וחג, מחולקת לשני חלקים: התפילה וקריאת התורה. התורה היא למעשה הדברים שהקב"ה אומר לנו והיא משולה למים שיורדים מלמעלה למטה. התורה באה מהקב"ה וירדה למטה אלינו כדי שאנחנו נדע ונבין מה הקב"ה רוצה מאיתנו. התפילה לעומת זאת משולה לאש. כשם שהאש עולה מלמטה למעלה ² כך גם התפילה עולה מלמטה למעלה.

בשעת קריאת התורה של ראש השנה מתגלה אלינו דבר ה' מלמעלה (ראה 'שיחות קודש' תשל"ג כרך ג עמ' 298). הקב"ה פונה אלינו עם הסיפור של לידת יצחק, כאשר במשך שלושים שנה הבטיח הקב"ה לאברהם ² כאשר הוא היה בן שבעים ² שייוולד לו בן. גם שרה אשתו לא היתה צעירה אלא היתה בת ששים. וכך עברו 17 שנה ושום דבר לא קרה. ואז שרה הגיעה עם רעיון שאברהם יתחתן עם הגר שפחתה, ואברהם אכן עשה כעצת אשתו. לאחר מכן נולד לו מהגר בנו ישמעאל, ושוב עברו שלוש-עשרה שנה עד שסוף-כל-סוף נולד לו בנו יצחק.

ואז אנחנו קוראים ששרה גירשה את הגר ביחד עם ישמעאל בנה. הם הלכו ותעו

במדבר עד שישמעאל כמעט מת מצמא, הקב"ה עשה נס והגר מצאה מים. חייהם ניצלו והקב"ה הבטיח להגר שגם מישמעאל יצא עם גדול.

זהו למעשה ה'נאום' של הקב"ה. הוא אומר לנו: אני הבטחתי לאברהם בן, אף אחד לא האמין שהבטחתי אכן תתגשם. לקח קצת זמן אבל בסופו של דבר קיימתי את הבטחתי ונולד לו בנו יצחק. ולא עשיתי זאת על חשבוננו של ישמעאל [2] אומר הקב"ה [2] גם ממנו יצא עם גדול, כל הערבים באים ממנו. כאשר הקב"ה נותן בן או כל מתנה אחרת למישהו [2] זה בוודאי לא בא על חשבוננו של מישהו אחר. הוא נתן בן לשרה אבל בד-בבד הוא לא קיפח את הגר. מיצחק יצא עם ישראל, וגם מישמעאל יצא עם גדול.

תסמכו עלי

המשך 'נאומי' של הקב"ה מופיע בהפטרה שאנחנו קוראים בראש השנה, שכן ההפטרות אלו הם דברי הנביאים שהביאו את דבר ה' לעם ישראל. בהפטרה אנחנו שומעים את הסיפור המרתק של חנה שהיתה נשואה לאלקנה. לאלקנה היתה אשה נוספת בשם פנינה שהיו לה ילדים, בעוד שחנה לא זכתה לפרי בטן.

חנה באה לבית המקדש בשילה להתפלל ולבקש מהקב"ה על ילדים. הקב"ה אמנם לא התגלה אליה, אבל נכח שם עלי הכהן הגדול שראה את חנה והתעניין מה מעיק לה. חנה סיפרה לו שהיא מתפללת לילדים והוא הבטיח לה שה' ימלא את בקשתה. ואכן נולד לה בן [2] שמואל הנביא.

הקב"ה אומר לנו בנאום שלו: אפשר לסמוך עלי. אני מנוסה, יש לי רקורד טוב. לפעמים זה לוקח קצת יותר זמן ממה שחושבים או רוצים, שהרי אין לנו סבלנות להמתין ואנחנו רוצים שהכול יהיה כאן ועכשיו. אבל בסופו של דבר, הוא מוכיח את עצמו מעבר לכל הציפיות.

מי פעם חשב שיהודים יוכלו לקיים תורה ומצוות בכל מקום בעולם? מי האמין שיבוא יום שלא תהיה ממשלה אחת בעולם שבצורה רשמית לא תרשה ליהודים לקיים ולשמור את דתם?

אחרי נאום כזה, אי אפשר שלא להשתכנע. מיד אנחנו תוקעים בשופר ובזה אנחנו מכתירים את הקב"ה למלך על כל הארץ. זהו מעמד ההכתרה השנתי שבו עם ישראל מכתיר את הקב"ה על העולם כולו.

עם ישראל לא מאכזב

אחר-כך מגיע התור שלנו, עם ישראל, לשכנע את הקב"ה שיבחר בנו שוב בתור "עם קרובו", בתור נציגיו עלי אדמות. ה'נאום' שלנו זה תפילת מוסף. בתפילה הזאת אנו פונים אל הקב"ה ומזכירים ממתי אנחנו כבר נאמנים אליו. אנחנו מספרים את סיפוריה של עקדת יצחק שבה אברהם היה מוכן להקריב את בנו יחידו רק בגלל שה' ביקש ממנו.

אחר-כך אנחנו מזכירים את האירוע המכונן של יציאת מצרים. אנחנו מגוללים ומזכירים בתפילתנו כיצד עם שלם על נשיו וטפיו היה מוכן לעזוב ארץ מיושבת וללכת למדבר, "לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה". לא שאלנו מהיכן ניקח

טיטולים לתינוקות, לא דאגנו מהיכן נשיג תרופות לזקנים ובכלל איך נחזיק מעמד באמצע המדבר בלי אוכל ובלי מים בלי קורת גג מעל ראשנו. לא שאלנו שאלות וקושיות, כולם הלכו אחרי משה רבינו.

אחר-כך, כשהגיעה השעה למתן תורה, שום אומה בעולם לא רצתה אפילו לשמוע על הרעיון של "עשרת הדברות". הישמעאלים ² נכדיה של הגר ² לא רצו לקבל את ה"לא תגנוב", הם לא היו מוכנים לוותר על החיים הטובים. בני עשיו לא רצו לשמוע על "לא תרצח" כי הם האמינו בציווי "על חרבך תחיה". המלאכים הלכו מעם לעם והציעו את מרכולתם לכולם, ואף אומה לא הייתה מוכנה לקבלם.

היחידים שאמרו "נעשה ונשמע" היו עם ישראל. מאז ועד היום אין עוד שום עם בעולם ששמר על הדת ועל המסורת שלו באדיקות כמו עם ישראל. כל העמים האחרים במרוצת הדורות שינו את האמונות ואת הדעות ואת ההשקפות. דרכי הפולחן שלהם השתנו לפי הצורך ולפי השעה, הם החליפו את השקפותיהם לפי המדינה בה גרו, הרומאים הפכו לנוצרים והערבים הפכו למוסלמים וכדו'. רק עם ישראל נותר נאמן לדתו ולמורשתו.

שמעתי לאחרונה שמשפחה מסוימת נכנסה לספר השיאים של גינס. האח הגדול בן מאה ואחד והאחים שלו לא הרבה יותר צעירים ממנו וביחד כולם הם בני 700 שנה. רבותי! עם ישראל בטוח יכול להכנס לספר השיאים של גינס: איפה יש עוד עם שמאמין באותו אלוקים ועושה את אותן מצוות ושומר את אותה מסורת במשך 3,300 שנה?!

היכן יש עוד עם שממשיך בעקשנות ² במשך קרוב לארבעת אלפים שנה ² לקיים את מצות ברית מילה. לא משנה מה אומרים בגרמניה או בסאן-פרנסיסקו ² הם תמיד יקיימו את מצות ברית מילה, ולא בגלל שהתאחדות רופאי הילדים בארה"ב יצאה בהודעה רשמית שברית מילה זה דבר בריא לילדים, אלא בגלל ציווי ה' לפני קרוב ל-4,000 שנה. (לאמיתו של דבר, אנשים נימולים הם בריאים יותר וברית המילה חוסכת כסף רב למערכת הרפואה).

אנחנו לא מתביישים להראות את הרקורד שלנו כעם. אמנם כיחידים אנחנו "מפשלים" פה ושם, אבל בסופו של דבר, כאשר זה מגיע לדברים החשובים באמת ² עם ישראל לא מאכזב. אנחנו אומרים לך, אבינו שבשמים, תבחר בנו ותן לנו שנה טובה ומתוקה. אנחנו מבטיחים לך שאנחנו נוכיח שאנו אכן ראויים לאמון שנתת בנו.